

maa undervurdere, og det er, at efterhaanden bliver det mere og mere Brug og mere og mere modtaget af de fremmede Magter, at man i Traktater kan betinge sig Voldgiftsklausuler. Det er blandt andet lykkedes mig — skønt vedkommende store fremmede Stat, med hvilken jeg havde at forhandle, var meget uvillig — i en Traktat, jeg nylig havde under Arbejde, at faa føjet til, at hvis der opstod Uenighed om Traktaten, skulde Sagen underkastes Voldgift ved Domstolen i Haag. Det høje Ting ser let den umaadelige Interesse, det har for os, at vi nu kunne faa saadanne Klausuler indførte i Modsætning til de tidligere Forhold, hvor man, hvis der bagefter blev Strid, maatte nøjes med at gøre sit Standpunkt gældende og pointere det; men til sidst trak man det korteste Straa, og hvis man endelig fik den fremmede Stat til at indgaa Voldgift, blev det som Regel henvist til en eller anden Tredjemand, som man af temmelig tilfældige Hensyn valgte for at ordne det hele, i Stedet for at man nu opnåar det store Gode, at de fremmede Stater ikke rigtigt kunne undslaa sig for, naar man begærer Stridigheder henviste til Voldgiften i Haag, at en saadan Klausul bliver optagen, og det har været mig en Glæde i den korte Tid, jeg har været Udenrigsminister, at kunne konstatere det.

K. M. Klausen: Det ærede Medlem for Hillerød paastod, at han var den gamle, at han var ganske den samme, som han har været tidligere, han stod altsaa paa sit gamle Højrestandpunkt, og det var ikke fra Højres Side, at Indrømmelserne vare gjorte for at faa Sammensmeltningen i Stand. Det maa altsaa være de andre Partier, som maa bøje sig. (Afbrydelse af *Dinesen*). Jeg opfattede det saaledes, at det ærede Medlem sagde, at han var den samme, som han havde været tidligere, nu siger han, at det har han ikke sagt. Saa har han altsaa forandret sig. Jeg ved nu nok, at det ærede Medlem hurtig kan forandre sig og skifte Parti, men saa hurtigt havde jeg dog ikke troet, at det var muligt.

Jeg skal derefter gøre et Par Bemærkninger til den højtærede Udenrigsminister, og jeg maa udtale, at jeg blev ikke overbevist om Gesandtskabernes Nytte. Den højtærede Udenrigsminister er ikke i Stand til at anføre, hvori disse Gesandtskabers Nytte og Tjeneste for Landet bestaar. Han sagde jo ganske vist, at deres Arbejde maa være skjult. Det er meget

muligt, at det skal skjules over for Offentligheden; men jeg kan ikke indse, hvorfor det f. Eks: skal skjules over for en Forsamling som Finansudvalget. Naar Finansudvalget har ønsket at faa en Redegørelse for disse Gesandters Virksomhed for derefter at træffe sine Bestemmelser om, hvorvidt man vedblivende vil yde disse store Bevillinger, forekommer det mig, at den højtærede Minister meget vel over for en Forsamling som Finansudvalget havde kunnet give saadanne Oplysninger. Men vi fik ingen Oplysning om den store Virksomhed, som Gesandterne udfolde, og den er jo sikkert heller ikke ret stor. Det forekommer mig, at den højtærede Minister indrømmede det, idet han udtalte, at Gesandterne inderlig ønske at faa noget at bestille. Jeg slutter altsaa deraf, at i Øjeblikket have de ikke noget at bestille, de ønske at faa det, men det er sikkert ikke muligt at skaffe dem noget Arbejde, fordi der i Virkeligheden intet Arbejde er at varetage for dem. Det er jo ogsaa ret interessant at vide, at den Gang Forhandlingen om Salget af de vestindiske Øer skulde paabegyndes, var det første, der skete, at Gesandterne bleve skubbede til Side. Naar der endelig tilbyder sig en Lejlighed, nu er der et Arbejde, nu kunne de faa fat, nu kunne de bestille noget, saa er det første, man finder formaals-tjenligt, at skubbe Gesandterne til Side, saa at rette vedkommende kunne tage fat og lede det Arbejde, som skal og maa gøres. Jeg tror ogsaa, at det i alle Tilfælde vil være den heldigste Form for Udenrigspolitik, at den Mand, der har Ansvaret, ogsaa bliver den, der har den virkelige Ledelse deraf, saa at han i paakommende Tilfælde træder til og forhandler med dem, der er at forhandle med. For øvrigt glæder det mig, at baade den ærede Ordfører og den højtærede Udenrigsminister have stillet sig velvillig over for Tanken om at nedsætte disse Udgifter. Det har altsaa vist sig, at det ikke er helt forgæves, at vort Parti ved Finanslovens 1ste Behandling rejste denne vigtige Sag. Jeg gør mig intet Haab om, at vore Ændringsforslag ville blive vedtagne, men jeg gør mig det Haab, at i Fremtiden vil det føre til, at disse Udgifter ville blive nedsatte. Jeg haaber, at den højtærede Minister vil tage Sagen under alvorlig Overvejelse, og maaske allerede til næste Aar vil kunne fremsætte et Forslag om, at nogle af disse Gesandtskaber inddrages, saa at vort Land derved sparer de store Beløb, som det her drejer sig om, og jeg